

Nr 471.

Av herrar **Liedberg** och **Hæggbloom**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 177, angående utbyggnad av lantbruks-, veterinär- och skogshögskolorna m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 177 angående utbyggnad av lantbruks-, veterinär- och skogshögskolorna avvisas det från lantbrukshögskolans lärarråd och styrelse framförda och av flera remissinstanser förordade förslaget om inrättande av en särskild professur i nationalekonomi vid lantbrukshögskolan. Som skäl anföres, att kompetent sökande knappast kan påräknas för närvarande, och högskolan hänvisas till samarbete med Uppsala universitet, där ny professur i nationalekonomi inrättats. Detta torde betyda, att de vid lantbrukshögskolans ekonomiska linje studerande, liksom tidigare, blott få cirka 100 timmars undervisning i nationalekonomi, och för att de skola få sin tid upptagen, nödgas de under första läsåret tillägna sig samma naturvetenskapliga förkunskaper som på jordbruks- och husdjurslinjerna, där dock dessa förkunskaper ha betydligt större berättigande.

En agronom, som nu genomgått den ekonomiska linjen vid lantbrukshögskolan, har därvid undervisats 265 timmar i kemi och 270 timmar i botanik. I huvudämnet lantbruksekonomi har han fått 200 timmars undervisning och i nationalekonomi 110 timmar. Detta kan ju inte vara någon riktig uppläggning av ekonomiska studier. Vid handelshögskolan, som utbildar ekonomiska experter för det övriga näringslivet, inom vilket man ju sysslar med ur kemisk och botanisk synpunkt lika intressanta ting som inom jordbruket, har man inte kommit på den idén att tvinga de studerande till sådana, de egentliga fackstudierna ovidkommande ting som vid lantbrukshögskolans ekonomiska linje.

Det borde annars vara naturligt att betrakta nationalekonomien som grundläggande vetenskap för de studerande på den ekonomiska linjen på samma sätt som naturvetenskaperna äro det för de studerande på jordbruks- och husdjurslinjen. Den ekonomiska linjens studerande borde ha väsentligt mycket större nytta av en betydande utökning av sina nationalekonomiska studier mot att få läsa stora kurser i kemi och botanik, varav de sannolikt få högst liten nytta. Skall nationalekonomien beredas en sådan plats inom den ekonomiska linjen, blir undervisningen så omfattande att den kräver en heltidsanställd lärare i nationalekonomi, och då torde utvägen med samarbete med Uppsala universitet inte vara framkomlig.

Även ur den nationalekonomiska forskningens synpunkt vore det värdefullt med en vid lantbrukshögskolan inrättad nationalekonomisk professur. Jordbruket intar en särställning inom vårt lands näringsliv, vilket starkt markeras av att staten bedriver och tänker bedriva en särskild jordbrukspolitik, och då äro speciella forskningar över denna näringsgrens ekonomiska förhållanden så betydelsefulla, att de ej blott böra begränsas till den speciella professuren i lantbruksekonomi utan genom en vid högskolan knuten professur i nationalekonomi inkopplas i ett större sammanhang. Departementschefens försiktiga yttrande, att »kompetent sökande till befattningen knappast kan påräknas för närvarande», anse vi inte böra vara avgörande för att beslut nu fattas om en sådan professurs inrättande. Innan förefintligheten av en sådan professur blir känd, kan inte beräknas att forskare specialisera sig för att meritera sig för befattningen. Skulle kompetent sökande ej finnas, får platsen i vanlig ordning vakanssättas, och de ekonomiska konsekvenserna bli för den närmaste framtiden desto lättare överkomliga. I förhållande till övriga i propositionen tillstyrkta, nyinrättade professorer anse vi professuren i nationalekonomi vara minst lika väl motive-rad, och riksdagen bör inte, när frågan om lantbrukshögskolans utbyggnad förelagts den, underlåta att besluta om en sådan lärostols inrättande.

Vi hemställa därför,

att riksdagen ville besluta, att vid lantbrukshögskolan skall från och med den 1 juli 1949 inrättas en professur i nationalekonomi.

Stockholm den 1 april 1948.

Gösta Liedberg.

Einar Hæggbloom.